

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Bayer és Tasnádi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Bayerné dr. Siklós Éva ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Bertók-Varga és Répánszki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bertók-Varga Gábor ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, végrendelet érvényességének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. január 25. napján meghozott 7.KP.26.150/2009/30. számú ítélete ellen, a felperes részéről 32. sorszám alatt előterjesztett és 33. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 125.000 (Százhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 597.000 (Ötszázkilencvenhétezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes és **P.M.L.** (továbbiakban: örökhagyó) házastársak voltak, házasságukat a bíróság 1971 novemberében felbontotta. A felperes újabb házasságot kötött, melyből két gyermeke született. Második házassága felbontását követően a felperes és az örökhagyó 1994-ben újra kapcsolatot létesítettek. Ekkor mindketten a saját bérleményüket képező önkormányzati bérlakásukban laktak.

Az örökhagyó 1995. június 23. napján vásárolta meg a tulajdonos önkormányzattól a bérleményét képező **b-i V. utca 15. II/25/A.** szám alatti lakást. Ennek vételára az összegszerű teljesítésre adott kedvezmény alapján 264.960 forint volt, amit az örökhagyó a részére 1993-ban kiadott kárpótlási jegyekkel egyenlített ki.

2004. december 31. napján az örökhagyó írásbeli végrendelet hátrahagyása nélkül elhunyt, leszármazója nem volt, törvényes örökösei elhunyt testvérének gyermekei, az alperesek. A hagyatéki eljárás során a felperes bejelentette, hogy az örökhagyó halálát megelőző napon javára szóbeli végrendeletet tett. Az alperesek mint törvényes örökösök a szóbeli végrendelet érvényes létrejöttét vitatták. A közjegyző az örökhagyó leltárba vett hagyatékát -

1. **b-i V.** utca 15. II/25/A. szám alatti lakásingatlan,
 2. a K. Rt.-nél az örökhagyó nevén vezetett devizaszámlán lévő 499,46 EUR és hozamai,
 3. 5.000 forint névértékű 203878195 számú gépkocsi nyereménybetétkönyv,
 4. a F. Rt.-nél az örökhagyó nevén kezelt 225.000 forint értékű részvény,
 5. az O Bank Rt.-nél az örökhagyó nevére nyitott lakossági folyószámlán kezelt tőke és kamatai,
 - 6-54. tételek alatt felsorolt, lakásban lévő ingóságokat
- törvényes öröklés jogcímén, ideiglenes hatállyal, egymás közt egyenlő arányban az alpereseknek adta át.

A felperes elsődleges keresetében annak megállapítását kérte, hogy az örökhagyó 2004. december 30. napján **Sz.A.** és **F.A.** tanúk előtt érvényes szóbeli végrendeletet tett, amely alapján a hagyatékot ő öröklí. Az alperesek védekezése az elsődleges kérelem elutasítására irányult. Az elsőfokú bíróság az elsődleges kérelem tárgyában részítéletet hozott, mellyel a szóbeli végrendelet érvényességének megállapítására irányuló keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta. A felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla jogerős részítéletét hatályában fenntartotta.

Másodlagos keresetében - az elsődleges keresetének megalapozatlansága esetén - a felperes annak megállapítását kérte, hogy a hagyatékba tartozó valamennyi vagyontárgy $\frac{1}{2}$ részének tulajdonjogát a Ptk. 578/G. §-a alapján, élettársi közös szerzés jogcímén megszerezte. Utóbb keresetét részben módosította, mely szerint a hagyatékátadó végzés 1-5. pontjaiban megjelölt ingó- és ingatlan vagyon $\frac{1}{2}$ részére kérte élettársi vagyonszövetség jogcímén tulajdonjogának megállapítását. A 6-54. tételek alatt felsorolt ingóságok közül egy kanapéra (11. tétel), két karfás fotelra (24. tétel), egy ingás faliórára (32. tétel), egy fa keretes ágyra (37. tétel) és a Pensai CD lejátszóra (52. tétel) „tartott igényt”. Kérelme ténybeli alapjaként a felperes hivatkozott arra, hogy 1994. évtől kezdődően az örökhagyóval élettársként, életvitelszerűen, folyamatos gazdasági közösségben éltek együtt. Életközösségük fennállása alatt került sor, közös anyagi erővállalással az örökhagyó bérlakásának megvásárlására, amelyhez közös jövedelmükből képződő megtakarításukat használták fel. A hagyatékba felvett szinte valamennyi ingóságot az életközösség fennállása alatt közös jövedelmükből szerezték. A 6-54. tételek alatti ingóságok nagy részére nem tart igényt és az ezekből őt illető részesedés „fejében” igényli teljes egészében a 11., 24., 32., 37. és 52. tételszám alatti ingók egészét.

Az alperesek a másodlagos kérelem elutasítását kérték. Nem vitatták, hogy a felperes és az örökhagyó kapcsolatot létesítettek, azonban nem voltak élettársak, mert annak lényeges elemei nem teljesültek. Az élettársi kapcsolat érzelmi, vagyoni és érdekközösség. Az örökhagyó és a felperes érzelmi kapcsolatban álltak, azonban nem éltek együtt és nem gazdálkodtak közösen. Bérletét az örökhagyó az élettársi kapcsolat esetén is külön vagyonnak minősülő, alanyi jogon járó kárpótlási jegyeiből vásárolta, ezért annak szerzéséhez a felperes nem járulhatott hozzá.

Az alperesek viszontkeresetet terjesztettek elő, amelyben a felperest a hagyatékba tartozó ingatlan kiürítésére, továbbá 2005. október 1. napjától kezdődően havi 40.000 forint lakáshasználati díj megfizetésére kérték kötelezni. Utóbb a lakáshasználati díj vonatkozásában kérelmüket akként módosították, hogy a bíróság a felperest használati díjként az örökhagyó halálától 2010. február 25. napjáig terjedő időszakra a lejárt közös költség tartozással egyező, 1.179.638 forint, 2010. március 1. napjától pedig folyamatosan havi 15.640 forint megfizetésére kötelezze.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy birtokban tartja az ingatlant, amelybe azonban csak időnként jár fel és egy-egy éjszakát tölt ott, a felmerülő rezsiköltségeket fizeti. A jogvitára tekintettel a közös költséget nem fizeti és nem vitatta az ezzel kapcsolatban felmerült, alperesek által megjelölt hátralékot, a fizetendő havi közös költség mértékét. Álláspontja szerint az örökhagyóval fennálló élettársi kapcsolata folytán jogcíme van a lakás birtokban tartására.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes másodlagos kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy a **b-i V. utca 15. II/25/A. szám** alatti ingatlant ingóságaitól kiürítve bocsássa az alperesek birtokába, továbbá fizessen meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak a 2007. januártól 2011. január 31. napjáig terjedő időszakban lejárt 1.351.678 forint használati díjat, annak 2009. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett fél évet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat szerinti kamatát, 2011. február 1. napjától kezdődően az ingatlan kiürítéséig minden hónap 15. napjáig esedékesen havi 15.640 forint használati díjat, valamint 1.532.771 forint perköltséget és 80.675 forint viszontkereseti perköltséget. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000 forint kereseti, 993.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint 21.000 forint le nem rótt viszontkereseti illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a Ptk. 685/A. §-a értelmében az élettársak két, házasságkötés nélkül, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együtt élő személy. Az alperesek érdemi védekezésére tekintettel a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy 1994-től haláláig az örökhagyóval a meghatározott ismérveknek megfelelő élettársi kapcsolatban állt, ami megalapozza a hagyatékba felvett ingatlanra és ingóságokra vonatkozó igényét. A lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes az érzelmi, bensőséges, szereteten alapuló kapcsolat fennállása mellett, az élettársi kapcsolat további elemeit, a közös háztartásban, közös gazdálkodás mellett történő együttélést és az 1/2-1/2 arányú közreműködésnek

megfelelő vagyonszerzést nem tudta bizonyítani. **Sz.A.** tanú vallomása szerint a felperes és az örökhagyó szerelmi kapcsolatban álltak, az örökhagyó elmondása alapján úgy gondolta, hogy közöttük a közös gazdálkodás is fennállt. A tanú konkrétan nem tudott nyilatkozni vagyoni viszonyaikra, jövedelmeik felhasználására, gazdálkodásuk módjára, mert azokról ismerete nem volt. **F.A.** tanú sem tudott nyilatkozni arra nézve, hogy a felperes és az örökhagyó között volt-e gazdasági, vagyoni közösség, jövedelmeikkel hogyan gazdálkodtak. Mindkét tanú egyezően nyilatkozott arról, hogy a felperes és az örökhagyó kapcsolatuk létesítését követően nem költöztek össze, mindketten megtartották külön lakásukat. **V.O-né, S.G. és Ny-né K. J.** tanúk vallomásából kitűnően a felperes és az örökhagyó között szerelmi kapcsolat állt fenn, jövedelmi, vagyoni viszonyaikról, gazdálkodásukról azonban ismeret hiányában nem tudtak nyilatkozni. **Dr. F-né H.É.** vallomásában megerősítette az érzelmi kapcsolat fennállását, közös gazdálkodásukra azonban abból következtetett, hogy amikor fent volt náluk, az a bor került felbontásra, amit az örökhagyó kapott, ugyanakkor a süteményt a felperes sütötte, jövedelmükről, azok felhasználásáról, vagyoni viszonyaikról ismerete nem volt, mivel ilyen kérdésekről nem beszéltek. **R.B. és R.D.** - a felperes gyermekei - vallomása szerint 1994-től anyjuk szoros érzelmi kapcsolatban állt az örökhagyóval, családként éltek vele együtt, hol a felperes, hogy pedig az örökhagyó lakásában laktak és közösen gazdálkodtak. A tanúk azonban konkrét ismeretekkel nem rendelkeztek a közös gazdálkodás részleteiről, jövedelmükről és azok felhasználásáról.

A kifejtettek alapján a tanúk közül **Sz.A.**, dr. **F-né H.É.** és a felperes gyermekei nyilatkoztak arról, hogy az örökhagyó és a felperes közösen gazdálkodtak. **Sz.A.** és dr. **F-né H.É.** ennek megítéléséhez szükséges konkrét ismeretekkel és tapasztalatokkal nem rendelkeztek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában a felperessel közeli hozzátartozói viszonyban álló **R.B. és R.D.** - az együttélés tekintetében **Sz.A.** és **F.A.** tanúvallomásával ellentétes - vallomása alapján az örökhagyó és a felperes közös háztartásban való együttélése, közös gazdálkodása kétséget kizáróan nem bizonyított. A felperes által csatolt és a perben beszerzett okiratok alapján tényként állapítható meg, hogy a felperesnek és az örökhagyónak külön bankszámlája volt, az örökhagyó bankszámláját az érzelmi kapcsolat fennállása alatt kizárólag saját nevére nyitotta, amelyhez a felperesnek rendelkezési jogot nem biztosított. A felmerült adatok azt támasztották alá, hogy mindkét fél lakása rezsikiadásait külön fizette. Az örökhagyó beszerzett lakossági folyószámla-kivonatai azt bizonyítják, hogy a tulajdonában álló lakással kapcsolatos költségeket külön, a lakossági folyószámlájára beérkezett saját jövedelméből, állandó átutalási megbízással egyenlítette ki. Mindezek a tények nem közös, hanem külön gazdálkodásra utalnak.

A felperes másodlagos keresete folytán a bíróság vizsgálta továbbá az egyes hagyatéki vagyontárgyak tekintetében a közös szerzést, illetve a felperes szerzéshez való anyagi hozzájárulását. A rendelkezésre álló adásvételi szerződés és kárpótlási határozat alapján megállapította, hogy 1995. június 23-án az örökhagyó a felmenő ági rokonai tulajdonában álló ingatlanvagyon elvonása miatt részére alanyi jogon kiadott kárpótlási jegyek felhasználásával vásárolta meg

bérlakását, ami ezért nem tekinthető közösen szerzett vagyonnak. Ezért az alperesek helytállóan utaltak arra, hogy az ingatlan az élettársi kapcsolat esetleges fennállása esetén is az örökhagyó külön vagyonát képezte volna.

A felperes állítása szerint a lakásingatlan vételárához a **V.O-nétól** kölcsön kért 120.000 forinttal járult hozzá, amit átadott az örökhagyónak, aki azt - mivel a vételárat kárpótlási jegyeiből egyenlítette ki - más célra, szülei sírhelyének újraváltására használta fel. **V.O-né** tanúvallomása a 120.000 forint kölcsön tényét alátámasztotta, a perben azonban nem nyert bizonyítást, hogy a felperes ezt az összeget átadta az örökhagyónak, aki azt később, 2004 augusztusában szülei sírhelye újraváltására fordította. Az újraváltási költség forrására a perben kihallgatott tanúk nyilatkozni nem tudtak, önmagában e költség felmerülését igazoló számla a felperes ezzel kapcsolatos állítását nem bizonyítja.

A 37. tételszám alatti fakesetű ágy tekintetében a felperes maga nyilatkozott úgy, hogy az már az örökhagyóval kötött házassága idején is az örökhagyói lakás cselédszobájában volt, amit alátámasztott **F.A.** tanú vallomása is. Ebből következően azt a felperes és az örökhagyó nem együtt szerezték, ami kizárja a felperes arra vonatkozó tulajdoni igénye alaposságát. A 32. tételszám alatti falióra vonatkozásában **F.A.** és **R.D.** tanú vallomása bizonyítja, hogy az már megvolt az örökhagyónak, amikor a felperessel 1994-ben kapcsolatot létesített, ezért a felperes erre vonatkozó tulajdoni igénye is alaptalan. A 11. tétel alatti kanapé (helyesen franciaágy), a 24. tételszám alatti két fotel és az 52. tételszámú CD lejátszó tekintetében a felperes a közös vásárlást, a vételár közös kifizetését, ezáltal a közös szerzést a kihallgatott tanúk vallomásával nem tudta bizonyítani. A tanúk egyike sem volt jelen ezek vásárlásánál, illetve vételáruk kifizetésénél, a CD lejátszó tekintetében a csatolt jótállási jegyek a közös szerzést önmagukban nem bizonyítják. A felperes állította továbbá, hogy alkalmanként 5.000-15.000 forint körüli összegeket adott át az örökhagyónak azzal, hogy azokat deviza, illetve lakossági folyószámlájára fizesse be, ezért a számlákon kezelt pénzösszeg közös vagyon. A felperes tényállítását - ismeret hiányában - egyik tanú sem tudta alátámasztani. A kifejtettek alapján a felperes az élettársi kapcsolat fennállását, a közös szerzést nem bizonyította, ezért a bíróság másodlagos keresetét, mint alaptalant elutasította.

Az alperesek viszontkeresete alapos. A hagyatékátadó végzéssel a leltárba vett ingatlan ideiglenes hatállyal az alperesek részére került átadásra. A peres eljárás során a bíróság a felperes elsődleges, a szóbeli végrendelettel kapcsolatos keresetét jogerős részítélettel elutasította, ezért az ingatlanra öröklés jogcímén tulajdonjogot nem szerzett. Alaptalannak bizonyult az élettársi vagyonszövetségre alapított tulajdoni igénye is, ezért az örökhagyó halálát követően az ingatlan birtoklására jogcíme nem volt, hivatkozásával szemben, az örökhagyóval fennálló érzelmi kapcsolata alapján jogosultságot nem szerzett az ingatlan birtokban tartására. Ezért az alperesek alappal tartottak igényt az ingatlan kiürítésére és birtokba bocsátására. A jogcím nélküli birtoklásra figyelemmel a felperes köteles továbbá az ingatlan tulajdonosainak, az alpereseknek használati díjat fizetni. Ennek összegszerűségéről a bíróság az alperesek módosított viszontkeresetével egyezően

határozott. Annak tárgyában szakértői bizonyítás szükségtelen volt, mivel a felperes a használati díj összezszerúségét nem vitatta.

A felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelme tekintetében is pervesztes lett. Az elsődleges kérelmének pertárgyértéke a hagyatékátadó végzés szerinti hagyatéki vagyontárgyak összértéke alapján 15.366.865 forint. A másodlagos kérelem értéke az annak tárgyát képező hagyatéki vagyontárgyak értékével azonos. A viszontkereset pertárgyértéke a használati díj vonatkozásában a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerint az eredetileg megjelölt 40.000 forint havi lakáshasználati díj alapján 480.000 forint, míg a lakás kiürítése iránti kérelem tekintetében az Itv. 40. § (1) bekezdése és a 39. § (3) bekezdése az irányadó. A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a le nem rótt kereseti-, felülvizsgálati eljárási-, valamint az alperesek által le nem rótt viszontkereseti illeték, továbbá az alpereseknek járó perköltség megfizetésére. A perköltség összegét az elsőfokú bíróság az alperesek kérelmére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése és a 2. § b) pontja, továbbá a 4/A. § alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítéletábra azt megváltoztatva másodlagos kereseti kérelmének adjon helyt és az alperesek viszontkeresetét utasítsa el. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a Ptk. 685/A. § és az 578/G. § szerinti élettársi kapcsolatot, illetve a közös gazdálkodás folytán a közös szerzést bizonyítani nem tudta. Élettársaknak azt a két személyt kell tekinteni, akik házasságkötés nélkül, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együtt élnek. Ezek a feltételek a tanúk vallomásai alapján egyértelműen megállapíthatók. **Sz.A.** tanúvallomása szerint azt tapasztalta, hogy családként éltek együtt, az örökhagyó elmondásából kitűnően együtt költötték a pénzt, együtt beszéltek meg, hogy mire költenek, „...lehetne mondani, hogy közös háztartást vittek. Ez azt jelentette, hogy a pénzüikkel közösen gazdálkodtak, együtt beosztották”. A tanú igazolta tehát, hogy közös háztartást vezettek, amiből úgy gondolta, hogy közösen gazdálkodtak. **H.É.** tanú is megerősítette, hogy a felperes és az örökhagyó, azon túl, hogy szeretetteljes és meghitt érzelmi kapcsolatban éltek együtt, közösen is gazdálkodtak. A felperes gyermekeinek nyilatkozata már közelebbről világítja meg a két ember kapcsolatát, ami tökéletesen megegyezett bármely házasságban élő férfi és nő együttélésével, mind az érzelmi, mind pedig a gazdasági közösség tekintetében. Nem helytálló, hogy az elsőfokú bíróság a kívülálló tanúkat szembe állítja a gyermekekkel, ami nem reális és nem életszerű. Az örökhagyó barátai nem belülről, hanem kívülről látták az együttélést, ezért inkább az érzelmi közösséget tapasztalhatták, ugyanakkor mindannyian úgy nyilatkoztak, hogy a felek között a gazdasági közösség is létrejött.

Az ítélet megállapítása szerint a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes a lakásvásárláshoz kölcsönként összeget az örökhagyónak átadta. Ezt cáfolja a kölcsönadó, **V.O-né** tanúvallomása, aki úgy nyilatkozott, hogy az örökhagyó a pénzt átvette, ugyan helytelenítette, hogy a háta mögött szövetkeztek a felperessel, de megköszönte a kölcsönt. Mindezek mellett nevezett tanú vallomása a sírhely

megváltására is hitelt érdemlő bizonyítékkal szolgált. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy mindkét fél külön bankszámlával, folyószámlával rendelkezett és úgy ítélte meg, miszerint a PIN-kód ismerete még nem jelent közös gazdálkodást. A felperes álláspontja szerint az élettársak gazdálkodásának módja nem ügydöntő, mert az a házastársakhoz hasonlóan, életkörülményeiktől függően különböző lehet. Ez csak technika, mert döntő jelentőséget a közös életvitelnek és a jövedelmek közös célra történő felhasználásának lehet tulajdonítani és ez a felek között megvolt. Ezért a jogviszony minősítése szempontjából a pénzkezelés formája nem lehet releváns, így nincs jelentősége annak, hogy a felek együtt, vagy külön kezelték-e pénzeiket, mert a közös cél érdekében együttműködve jártak el.

Az elsőfokú bíróságnak az élettársak közös gazdálkodásából eredő vagyoni igények rendezésénél arra kellett volna törekednie, hogy az igazság és a méltányosság elve érvényesüljön, ami azonban nem történt meg. Azt az állítást, hogy a tanúvallomások nem voltak meggyőzőek és bizonyítékként értékelhetők a közös gazdálkodás megállapításához, ellentmond a való életnek. Közismert tény, hogy évről-évre nő a házasságkötés nélküli párkapcsolatban élők száma. A tapasztalat azt mutatja, hogy a közfelfogásban kialakult élettársi együttélés fogalma és a jogi értelemben vett élettársi jogviszonynak tekinthető kapcsolat tartalmi megítélése még gyakran eltérő. Így fordulhatott elő, hogy a bizonyítási eljárás során kihallgatott tanúk vallomásukban a jogviszony fennállásánál elsődlegesen a mély érzelmi kapcsolatot hangsúlyozták. Köztudomású az is, hogy a házastársi és az élettársi kapcsolatokban is az anyagi helyzettel kapcsolatos kérdések az intim szféra részeit képezik. Az élettársak sem tanúk előtt bonyolítják vásárlásaikat, illetve rendezik gazdasági- és pénzügyeiket. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha vélelmezte volna a Ptk. 578/G. § (1) bekezdésének második fordulata szerint a szerzésben való közreműködés azonos arányát. Teljes képtelenség azt állítani, hogy a korábban házasságban, majd tíz éven keresztül élettársként élő pár között nem jött létre gazdasági közösség. A per adatai, a tanúk vallomása és mindazok a köztudomású tények, amelyekre hivatkozott, a felperes állításait támasztották alá. Ebből következően az elsőfokú bíróság a per adatait nem értékelte megfelelően és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes és az örökhagyó kapcsolatában az élettársi közösség valamennyi eleme nem volt fellelhető.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le és ennek eredményeként helyes ténybeli és jogi következtetésre jutott. Az alperesek az eljárás során soha nem vitatták, hogy a felperes és az örökhagyó között érzelmi kapcsolat állt fenn, álláspontjuk szerint azonban a vagyonközösség keletkezését önmagában a felperes nyilatkozatai cáfolták, továbbá a kihallgatott tanúk a felek vagyoni és jövedelmi viszonyaira, gazdálkodásukra nem tudtak nyilatkozni. Az elsőfokú bíróság a felperes gyermekeinek vallomását a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelte. Azt nem állította szembe más tanúk vallomásával, hanem azokkal összevetve mérlegelte. A hagyatékban a legnagyobb értékű vagyontárgy az örökhagyó ingatlana, amit a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok szerint

különvagyonából vásárolt meg. Elfogadhatatlanul és alaptalanul kifogásolta fellebbezésében a felperes az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint nem nyert bizonyítást, hogy a lakásvásárlásához kölcsönt vett igénybe, mert ezt az állítását okirati bizonyítékok cáfolják. A perbeli esetben a felek szerzésben való közreműködési arányának megállapítása előtt a bíróságnak először azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes és az örökhagyó között jogi értelemben az élettársi kapcsolat fennállt-e, közösen gazdálkodtak-e, mellyel kapcsolatban helytálló ténybeli és jogi következtetésre jutott.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság az eljárás során felmerült bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelve és mérlegelve jutott arra a következtetésre, miszerint a felperes az élettársi jogviszony létrejöttét nem bizonyította, ezért érdemi döntése és annak indokolása is megalapozott.

Fellebbezésében a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az általános közfelfogás szerinti élettársi kapcsolat gyakran eltér a jogi értelemben vett élettársi viszonytól. A perekből szerzett tapasztalat szerint az általános közfelfogás az érzelmi kapcsolatban és közös háztartásban együtt élő személyeket élettársaknak minősíti, ami azonban szükségszerűen nem azonos a jogi értelemben vett élettársi viszonyal. Az élettársi kapcsolat fogalmi elemeit a Ptk. 685/A. § határozza meg, amelynek tartalmából kitűnően a Ptk. 578/G. § (1) bekezdése szerinti közös szerzést megalapozó jogviszony létrejöttéhez az érzelmi kapcsolat és közös háztartásban való együttélés mellett, gazdasági együttműködés, közös gazdálkodás is szükséges. Az ítélezési gyakorlat szerint a vagyontársaságot eredményező gazdasági együttműködés akkor jön létre, ha a feleknek a közös életvitel fenntartását meghaladó közös gazdasági céljaik vannak, melyek megvalósítása érdekében keresetüket, jövedelmüket közös rendelkezésre bocsátják, és legalább hallgatólagosan egyetértenek abban, hogy a közös gazdálkodás eredményeként szerzett vagyon közös legyen. Erre figyelemmel nem eredményez vagyontársaságot az olyan gazdálkodás, melynek során a felek gazdasági együttműködése kizárólag a közös életvitel költségeinek fedezésére terjed ki, egyéb vonatkozásban azonban vagyoni függetlenségüket fenntartják. Mindezek alapján - különös tekintettel a felperes személyes nyilatkozataira - az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg, hogy a közös szerzést megalapozó közös gazdálkodás nem bizonyított.

Megalapozatlanul kifogásolta a felperes a bizonyítékok értékelését, továbbá azt, hogy az elsőfokú bíróság az élettársi vagyontársaságra alapított igényét az ilyen igények igazságos és méltányos rendezésére irányadó elv figyelmen kívül hagyásával bírálta el. Az utóbbi hivatkozással kapcsolatban elsődlegesen utal az ítéltábla arra, hogy az idézett elv nem az élettársi jogviszony létrejöttének megítélésére, hanem a bizonyítottan közös gazdálkodásból eredő igények rendezésére irányadó. Mindezek mellett téves az a felperesi álláspont is, miszerint a

hivatkozott tanúk vallomása a közös gazdálkodást bizonyította. A bizonyításra köteles félnek a tanúkkal a per elbírálása alapjául szolgáló és általa állított tényeket kell bizonyítani. Vallomásukból kitűnően a tanúk a felperes és az örökhagyó jövedelmi, vagyoni viszonyairól, gazdálkodásukról ténybeli ismeretekkel nem rendelkeztek, ezért csupán a felek kapcsolatából, szubjektív megítélésük alapján következtettek közös gazdálkodásukra. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a tanúk a közös gazdálkodás megítéléséhez szükséges tényekre nem tudtak nyilatkozni, az erre vonatkozó véleményük a felperesi tényállítás bizonyítására nem alkalmas és bizonyítékként nem értékelhető.

Helytálló a felperes hivatkozása arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a felek pénzkezelésének módja a közös gazdálkodás megítélése szempontjából önmagában nem ügydöntő. Ez azonban figyelmen kívül nem hagyható, mert a pénzkezelés is a gazdálkodás része, ezért az ezzel kapcsolatos tények egyéb adatok mellett, bizonyítékkul szolgálnak a gazdasági együttműködés megítéléséhez. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen értékelte bizonyítékként azt, hogy a felek külön bankszámlával rendelkeztek, melyekhez egymásnak rendelkezési jogot nem biztosítottak, a felperesnek a lakások fenntartásával kapcsolatos költségek közös viselésére vonatkozó állítását cáfolja, hogy az örökhagyó saját lakásának rezsiköltségeit a számlájára beérkezett jövedelméből fedezte, és a felperes előadása szerint az ő lakása költségeit saját jövedelméből fizette.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel nyomatékosan utal az ítéletábra arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a feleknek még a szűkebb körű, sajátos közös életvitelükkel felmerülő költségek fedezésével kapcsolatos rendszeres együttműködése sem állapítható meg. A felperes előadásából kitűnően a háztartásvezetés nem volt probléma, inkább az okozott gondot, hogy hova menjenek ebédelni, vacsorázni, mert az örökhagyó sok meghívást kapott.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság indokolását kiegészítve hivatkozik az ítéletábra arra, miszerint amellet, hogy a felperes tényállításait nem bizonyította, az örökhagyóval való közös gazdálkodására és együttélésükkel kapcsolatos egyéb tényekre vonatkozó állításai valóságát személyes nyilatkozatai, valamint egyes érdektelen tanúk vallomása nyomatékosan kétségessé is teszik.

A felperes egyik személyes nyilatkozata szerint (7.KP.632.556(2005/11. számú jegyzőkönyv 6. oldal), a lakás vételárát az örökhagyóval „úgy fizették ki”, hogy az örökhagyónak volt kárpótlási jegye, ő pedig - mivel nem tudta pontosan mennyi lesz a végleges vételár - kölcsönként 120.000 forintot, illetve volt még „összespórolt 10-15 ezer forintja” és ezt adta a lakás vételárába. Egy újabb (7.PK.632.556/2005/34. számú jegyzőkönyv 1., 2. oldal) előadása szerint az örökhagyó mondta, hogy kárpótlási jeggyel szeretné a lakást megvásárolni, mivel nagyjából tudta mennyi lesz a vételára, és az rendelkezésére állt. Ő erre mondta neki, hogy szeretne valamilyen módon a vételhez hozzájárulni, de nem mondta az örökhagyónak, hogy milyen formában és milyen módon, ezt nem beszélték meg, az az ő gondja volt,

hogyan oldja meg. **F.A.** vallomásából kitűnően az örökhagyó gondolkodott azonban, hogy lakását miből vegye meg, felmerült az is, hogy hitelből veszi meg, végül is úgy döntött nem vesz fel hitelt, mert nem akar eladósodni. Mindezek alapján megállapítható, hogy az örökhagyó maga döntött lakása megvásárlásáról, annak vételára saját vagyona terhére való kiegyenlítéséről, melyhez a felperestől hozzájárulást nem kért, ami önmagában is cáfolja az örökhagyó részéről a közös szerzésre irányuló szándékot. Kétségesse teszi továbbá a felperesi állítások valóságát az is, hogy a lakásban leltározott ingóságok $\frac{1}{2}$ részére arra hivatkozással tartott igényt, hogy azokat együttélésük során az örökhagyóval közösen szerezték. A tanúk vallomásából kitűnően az örökhagyó lakásának berendezése a felperessel való kapcsolat létesítése után alig változott, keresete módosítását követően a felperes csak néhány berendezési tárgyra tartott igényt, és azok közül a felperes által elismerten, valamint a tanúk által bizonyítottan két ingóság 1994. évet megelőzően is az örökhagyó lakásában volt, melynek ténye azok közös szerzését kizárja. Közös vagyonként tartott igényt továbbá a részvények $\frac{1}{2}$ részére, holott a felperes előadásából és azok vásárlására vonatkozó okirat szerint tartalmából kitűnően azokat az örökhagyó megmaradt kárpótlási jegyeiből vásárolta, ezért azok vételéhez a felperes nem járult hozzá.

A felperes állítása szerint 1994-ben, kapcsolatuk létesítését követően nem sokkal később, gyermekeivel az örökhagyó lakásába költözött, és az ő lakásában csak alkalmanként tartózkodtak. **Sz.M.**, **F.A.**, **S.G.** tanúk évtizedek óta szoros baráti kapcsolatban álltak az örökhagyóval, gyakran találkoztak, feljártak egymás lakására. **Sz.M.** és **F.A.** vallomása szerint a felperes és az örökhagyó nem költöztek össze egy lakásba, mindketten saját lakásukban laktak, de napi szinten kapcsolatban álltak, **F.A.** megfogalmazása szerint mindennap találkoztak, telefonáltak egymásnak, „randevúztak, mint a tinédzserek”. **S.G.** a felperes és az örökhagyó viszonyát ugyan élettársi kapcsolatnak minősítette, amely alatt azonban csupán azt értette, hogy idejük java részét együtt töltötték és törődtek egymással. A tanú nem tudta megítélni, hogy az örökhagyó lakásában hányan laktak, melyből okszerűen az következtethető, hogy nem tapasztalta a felek örökhagyó lakásában való együttélését, kapcsolatuk létesítése után a lakásában olyan változásokat nem észlelt, melyből több ember - köztük két gyermek - tartós és életvitelszerű ott lakására lehetett volna következtetni. Ez a felperes állításának valósága esetén nem lenne életszerű, mert az élettapasztalat szerint az egy személy által lakott lakásba több ember beköltözése szükségszerűen látható változásokat eredményez, különösen két kiskorú gyermek esetén. **Dr. F-né H.É.** vallomása szerint a hétköznapiakban gyermekei a felperes lakásában tartózkodtak, a felperes a két lakás között „pendlizett”, a gyerekek a hétvégén tartózkodtak az örökhagyó lakásában. **Sz.M.** és **F.A.** vallomásából kitűnően halála előtti napon (december 30.) az örökhagyó egyedül volt lakásában, ahonnan ők késő délután távoztak, a felperes előadása szerint a tanúk távozása után saját lakásában tartózkodott, amikor őt az örökhagyó telefonon felhívta. Mindezek alapján a tanúk vallomása cáfolja a felperes összeköltözésükre és közös lakásban való együttélésükre vonatkozó állítását.

A bizonyítékok helyes mérlegelése alapján jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy a felperes vételárához való hozzájárulását, a pénz örökhagyó részére való átadását, illetve annak állított felhasználását nem bizonyította. Ezzel összefüggésben utal az ítéletábra a felperes ellentmondó nyilatkozataira, első előadása szerint ugyanis e kölcsönről az örökhagyó nem tudott, erről nem szólt neki, mert nem szeretne az ilyen dolgokat, amit később akként változtatott meg, hogy az örökhagyó utóbb tudomást szerzett a kölcsönről. **V.O-né** tanú vallomása ellentmondásos, ezáltal aggályos, ezért nem alkalmas a felperesi állítás bizonyítására. A tanú szerint a felperes panaszkodott neki, hogy szüksége lenne pénzre, mert az örökhagyó lakását meg akarják venni együtt. Ez ellentétben áll a felperes előadásával, melyből kitűnően az örökhagyó maga kívánta lakását megvásárolni. A tanú vallomásában előadta továbbá, hogy a felperestől szerzett tudomást arról, miszerint az örökhagyó a neki átadott pénzt szülei sírhelyének megváltására fordította, ezt a felperes akkor mondta neki, amikor még a kölcsönt teljes egészében nem fizette neki vissza. A tanú szerint a felperes két év alatt, a felperes előadása szerint másfél év alatt törlesztette a kölcsönt, melyre tekintettel a visszafizetés legkésőbb 1997. év végéig megtörtént. Ezzel szemben a rendelkezésre álló okirat igazolja, hogy az örökhagyó szülei sírhelyét hét évvel később, 2004-ben váltotta meg.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperesek javára másodfokú perköltség, az alperesek képviselével felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére, amit a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a képviselő kifejtett tevékenysége alapján mérsékelt összegben állapított meg, tekintettel arra, hogy az ügyben az ítéletábra egy tárgyalást tartott. A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles továbbá megfizetni az államnak az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Budapest, 2011. szeptember 8.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnök